

RÅDETS RAMBESLUT 2005/212/RIF**av den 24 februari 2005****om förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA RAMBESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 29, artikel 31.1 c och artikel 34.2 b,

med beaktande av Konungariket Danmarks initiativ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande, och

av följande skäl:

(1) Det viktigaste motivet för den gränsöverskridande, organiserade brottsligheten är ekonomisk vinning. Ett effektivt förebyggande och bekämpande av den organiserade brottsligheten bör därför fokuseras på spårande, frysning, beslag och förverkande av vinning av brott. Detta försvåras bland annat av skillnaderna i medlemsstaternas lagstiftning på detta område.

(2) I slutsatserna från Europeiska rådet i Wien i december 1998 uppmanade Europeiska rådet till en förstärkning av EU:s insatser för bekämpande av internationell organiserad brottslighet i enlighet med en handlingsplan för att på bästa sätt genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa⁽²⁾.

(3) Det framgår av punkt 50 b i handlingsplanen från Wien att man senast fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande skall förbättra och vid behov tillnära nationella bestämmelser som gäller beslag och förverkande av vinning av brott, samtidigt som hänsyn tas till godtroende tredjeparts rättigheter.

(4) I punkt 51 i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 betonas att penningtvätt är en central del i den organiserade brottsligheten, att den bör utrotas varhelst den förekommer och att Europeiska rådet är fast beslutet att se till att det vidtas konkreta åtgärder för spårande, spärrande, beslag och förverkande av vinning av brott. Europeiska rådet uppmanar vidare i punkt 55 till tillnärmning av straffrättsliga och processuella bestämmelser gällande penningtvätt (t.ex. spårande, spärrande och förverkande av medel).

(5) I enlighet med rekommendation 19 i handlingsplanen från år 2000 "Förebyggande och bekämpande av den organiserade brottsligheten: Europeiska unionens strategi inför det nya årtusendet", som antogs av rådet den 27 mars 2000⁽³⁾, bör det undersökas om det eventuellt behövs ett instrument som, där det är lämpligt, ger möjlighet att i straffrätten, civilrätten eller skatterätten mildra bevisbördan avseende ursprunget till de tillgångar som innehas av en person som dömts för ett brott med anknytning till organiserad brottslighet, med beaktande av bästa praxis i medlemsstaterna och med vederbörlig respekt för de grundläggande rättsliga principerna.

(6) I enlighet med artikel 12 om förverkande och beslag i FN:s konvention av den 12 december 2000 mot gränsöverskridande organiserad brottslighet kan konventionsstaterna överväga att kräva att en brottsling styrker att egendom som misstänks vara vinning av brott eller annan egendom som kan förklaras förverkad är förvärvat på lagligt sätt, i den utsträckning detta är förenligt med principerna i den nationella lagen och med arten av de rättsliga och andra förfaranden som kan gälla.

(7) Alla medlemsstater har ratificerat Europarådets konvention av den 8 november 1990 om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott. Flera medlemsstater har avgett förklaringar med avseende på artikel 2 om förverkande i konventionen så att de endast behöver förverka vinning som härrör från ett antal närmare preciserade brott.

(8) I rådets rambeslut 2001/500/RIF⁽⁴⁾ fastställs bestämmelser om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott. Enligt detta rambeslut får medlemsstaterna dessutom inte göra eller vidhålla några reservationer mot bestämmelsen om förverkande i Europarådets konvention, om brottet kan bestraffas med frihetsberövande eller frihetsberövande åtgärd där högsta straffet är mer än ett år.

(9) De gällande instrumenten på detta område har inte i tillräcklig utsträckning kunnat sörja för ett effektivt gränsöverskridande samarbete i fråga om förverkande, eftersom flera medlemsstater fortfarande saknar möjlighet att förverka vinning av alla de brott som kan leda till frihetsberövande i mer än ett år.

⁽¹⁾ EGT C 184, 2.8.2002, s. 3.

⁽²⁾ EGT C 19, 23.1.1999, s. 1.

⁽³⁾ EGT C 124, 3.5.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 182, 5.7.2001, s. 1.

- (10) Syftet med detta rambeslut är att se till att det finns effektiva regler i alla medlemsstater om förverkande av vinning av brott, bland annat i fråga om bevisbördan när det gäller ursprunget till tillgångar som tillhör en person som dömts för brott med anknytning till organiserad brottslighet. Detta rambeslut hör ihop med ett danskt utkast till rambeslut om ömsesidigt erkännande inom Europeiska unionen av beslut om förverkande av vinning och uppdelning av egendom, vilket läggs fram samtidigt.
- (11) Detta rambeslut hindrar inte medlemsstaterna från att tillämpa sina grundläggande principer för prövning i laga ordning, särskilt presumtion om den anklagades oskuld, äganderätt, föreningsfrihet, tryckfrihet och yttrandefrihet i andra medier.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Definitioner

I detta rambeslut avses med

- *vinning*: varje ekonomisk fördel av brottsliga gärningar; den kan bestå av alla former av egendom enligt definitionen i följande strecksats,
- *egendom*: all slags egendom, materiell eller immateriell, lös eller fast egendom, samt juridiska handlingar eller urkunder som styrker äganderätt eller annan rätt till sådan egendom,
- *hjälpmedel*: all slags egendom som på något sätt, helt eller delvis, använts eller varit avsedd att användas för att begå brottslig gärning eller brottsliga gärningar,
- *förverkande*: sådant straff eller annan åtgärd beslutad av domstol efter rättegång på grund av brottslig gärning eller brottsliga gärningar som innebär slutgiltigt berövande av egendom,
- *juridisk person*: varje enhet som har denna ställning enligt tillämplig nationell lagstiftning, med undantag av stater och andra offentliga organ vid utövandet av de befogenheter som de har i egenskap av statsmakter samt internationella offentliga organisationer.

Artikel 2

Förverkande

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att kunna förverka, helt eller delvis, hjälpmedel och vinning som härrör från brottsliga gärningar som kan bestraffas med frihetsberövande i mer än ett år eller egendom vars värde motsvarar sådan vinning.
2. I samband med skattebrott får medlemsstaterna tillämpa andra förfaranden än straffrättsliga för att fränta gärningsmannen vinningen av brottet.

Artikel 3

Utökade möjligheter till förverkande

1. Varje medlemsstat skall som ett minimum vidta de åtgärder som behövs för att den, under de omständigheter som anges i punkt 2, helt eller delvis skall kunna förverka egendom som tillhör en person som dömts för ett brott
 - a) som begåtts inom ramen för en kriminell organisation, enligt definitionen i gemensam åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998 om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott⁽¹⁾, när brottet omfattas av
 - rådets rambeslut 2000/383/RIF av den 29 maj 2000 om förstärkning av skyddet mot förfalskning i samband med införandet av euron genom straffrättsliga och andra påföljder⁽²⁾,
 - rådets rambeslut 2001/500/RIF av den 26 juni 2001 om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott,
 - rådets rambeslut 2002/629/RIF av den 19 juli 2002 om bekämpande av människohandel⁽³⁾,
 - rådets rambeslut 2002/946/RIF av den 28 november 2002 om förstärkning av den straffrättsliga ramen för att förhindra hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse⁽⁴⁾,
 - rådets rambeslut 2004/68/RIF av den 22 december 2003 om bekämpande av sexuellt utnyttjande av barn och barnpornografi⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ EGT L 351, 29.12.1998, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 140, 14.6.2000, s. 1.

⁽³⁾ EGT L 203, 1.8.2002, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 328, 5.12.2002, s. 1.

⁽⁵⁾ EUT L 13, 20.1.2004, s. 44.

— rådets rambeslut 2004/757/RIF av den 25 oktober 2004 om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel⁽¹⁾,

b) som omfattas av rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism⁽²⁾,

försatt att brottet i enlighet med de ovan nämnda rambesluten,

— när det gäller andra brott än penningtvätt, är belagt med straffrättsliga påföljder som innebär ett längsta frihetsberövande om minst fem till tio år,

— när det gäller penningtvätt, är belagt med straffrättsliga påföljder som innebär ett längsta frihetsberövande om minst fyra år,

och brottet är av sådan karaktär att det kan ge ekonomisk vinst.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra förverkande enligt denna artikel, åtminstone

a) om en nationell domstol på grundval av specifika sakförhållanden är fullständigt övertygad om att egendomen i fråga härrör från den dömda personens brottsliga verksamhet, under en period som föregår domen för ett brott enligt punkt 1 som anses rimlig av domstolen med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, eller, alternativt,

b) om en nationell domstol på grundval av specifika sakförhållanden är fullständigt övertygad om att egendomen i fråga härrör från liknande brottslig verksamhet av den dömda personen, under en period som föregår domen för ett brott enligt punkt 1 som anses rimlig av domstolen med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, eller, alternativt,

c) om det är fastställt att värdet av egendomen inte står i proportion till den dömda personens lagligen förvärvade inkomst och en nationell domstol på grundval av specifika sakförhållanden är fullständigt övertygad om att egendomen i fråga härrör från denna dömda persons brottsliga verksamhet.

3. Varje medlemsstat får dessutom överväga att anta de bestämmelser som möjliggör för den, på de villkor som anges i punkterna 1 och 2, att helt eller delvis förverka egendom som

förvärvats av den berörda personens närmaste och egendom som överförs till en juridisk person som den berörda personen – ensam eller tillsammans med sina närmaste – har ett avgörande inflytande över. Samma sak skall gälla om den berörda personen erhåller en betydande del av den juridiska personens intäkter.

4. Medlemsstaterna får tillämpa andra förfaranden än straffrättsliga för att frånta gärningsmannen egendomen i fråga.

Artikel 4

Rättsmedel

Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de som berörs av åtgärder enligt artiklarna 2 och 3 har tillgång till effektiva rättsmedel för att skydda sina rättigheter.

Artikel 5

Säkerhetsåtgärder

Detta rambeslut skall inte ha som effekt att skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande principerna, särskilt vad gäller presumtion om den anklagades oskuld, i enlighet med vad som fastställs i artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen på något sätt ändras.

Artikel 6

Genomförande

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta rambeslut senast den 15 mars 2007.

2. Medlemsstaterna skall senast den 15 mars 2007 till rådets generalsekretariat och kommissionen överlämna texten till de bestämmelser genom vilka skyldigheterna enligt detta rambeslut införlivas med deras nationella lagstiftning. På grundval av en rapport upprättad med hjälp av denna information och en skriftlig rapport från kommissionen skall rådet före den 15 juni 2007 bedöma i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta rambeslut.

Artikel 7

Ikraftträdande

Detta rambeslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 24 februari 2005.

På rådets vägnar

N. SCHMIT

Ordförande

⁽¹⁾ EUT L 335, 11.11.2004, s. 8.

⁽²⁾ EGT L 164, 22.6.2002, s. 3.